

RIKSDAGENS SVAR 214/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (RP 166/2005 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 26/2005 rd).

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra och se över integrationslagen åtminstone i så måtto att särskild uppmärksamhet ägnas bestämmelsernas exakthet, konsekvens och normrelationerna när det gäller invandrarnas rättigheter och skyldigheter, myndigheternas ansvar och befogenheter samt omständigheter med anknytning till den enskildes rättsskydd och andra garantier för en god förvaltning.

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 6 § 4 mom. och 20 §, av dem 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 118/2002,

ändras 2 § 2 punkten, 3 § 1 mom., rubriken för 6 § samt 6 § 2 och 3 mom., 7, 8, 10 och 11 § samt 44 § 1 mom.,

av dem 2 § 2 punkten och 8 § sådana de lyder i lag 362/2005, 6 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 118/2002, 7 § sådan den lyder delvis ändrad sistnämnda lag och i lag 1292/2002 samt 10 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i sistnämnda lag, samt

fogas till lagen nya 6 b—6 d, 7 a, 11 a och 11 b § samt till 12 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1292/2002, ett nytt 4 mom. och till 22 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 362/2005, ett nytt 5 mom. som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *integrationsfrämjande* av myndigheterna ordnade åtgärder, resurser och tjänster för främjande och stödjande av integration samt beaktande av invandrades behov vid planering och anordnande av andra tjänster och åtgärder i samhället,

3 §

Tillämpningsområde

De integrationsfrämjande och stödjande åtgärderna och tjänsterna kan omfatta personer som har flyttat till Finland och som i Finland har en hemkommun som avses i lagen om hemkommun (201/1994).

6 §

Arbetsministeriets uppgifter

I anslutning till arbetsministeriet finns delegationen för integrationsfrämjande och mottagande av asylsökande. Delegationen planerar, utvecklar och samordnar integrationen av invandrare och mottagandet av asylsökande samt mottagandet av personer som får tillfälligt skydd.

Bestämmelser om delegationens tillsättande, uppgifter och sammansättning utfärdas i övrigt genom förordning av statsrådet.

6 b §

Arbetskrafts- och näringscentralens och länsstyrelsens uppgifter

Arbetskrafts- och näringscentralen skall under arbetsministeriets ledning och övervakning sköta den regionala samordningen av invandrades integration, mottagandet av asylsökande

samt planera, styra och följa mottagandet av personer som får tillfälligt skydd samt sköta de övriga uppgifter som bestäms särskilt.

Länsstyrelsen deltar i fråga om ärenden som hör till dess verksamhetsområde i planeringen, styrningen och övervakningen av åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrades integration samt sörjer för att invandrarernas behov beaktas vid planeringen och anordnandet av andra tjänster och åtgärder som hör till länsstyrelsens verksamhetsområde.

Till stöd för arbetskrafts- och näringscentralen kan inrättas en kommission för invandrarfrågor. Kommissionen har till uppgift att utveckla och planera integrationen av invandrare, sköta andra invandrarfrågor samt arbeta för etnisk jämlikhet och goda etniska relationer.

De arbetskrafts- och näringscentraler som saken gäller fattar beslut om inrättandet av en kommission för invandrarfrågor och om dess verksamhetsområde efter överläggning med länsstyrelsen. Kommissionen tillsätts av en arbetskrafts- och näringscentral. Bestämmelser om tillsättande av kommissionen och om dess sammansättning och uppgifter utfärdas i övrigt genom förordning av arbetsministeriet.

6 c §

Arbetskraftsbyråns uppgifter

Arbetskraftsbyrån svarar tillsammans med arbetskrafts- och näringscentralen för att arbetskraftsservice som främjar och stöder invandrades integration samt undervisning i läs- och skrivkunighet och grundläggande utbildning ordnas för invandrare som registrerats som arbetssökande samt sköter de övriga uppgifter som anvisas den i denna lag.

Arbetskraftsbyrån skall i samarbete med kommunen anvisa en invandrare som enligt 11 § har rätt till en integrationsplan till kommunens åtgärder och tjänster, om invandraren på grund av sitt hälsotillstånd eller av en därmed jämförbar orsak inte kan delta i arbetskraftspolitiska åtgärder.

Arbetskraftsbyrån och kommunen samarbetar vid ordnandet av åtgärder och tjänster som

främjar och stöder integration och vid informationen om dem.

6 d §

Kommunens uppgifter

Kommunen är allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklingen, planeringen och uppföljningen av integrationsfrämjandet. Kommunen ordnar åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrades integration.

Kommunen sörjer för att en invandrades integration främjas och stöds genom de åtgärder och tjänster som avses i 7 §, om invandraren i egen- skap av utkomststödtagare enligt 11 § har rätt till en integrationsplan eller om Arbetskrafts- byrån med stöd av 6 c § 2 mom. anvisar honom eller henne till kommunens åtgärder och tjänster.

Kommunen samarbetar med Arbetskrafts- byrån när det gäller integrationsfrämjande samt informerar invandrare om tjänster som tillhanda- hålls av Arbetskraftsbyrån och andra tjänstepro- ducerter.

7 §

Åtgärder och tjänster som främjar och stöder integration

Arbetskraftsbyrån och kommunen kan som åtgärder och tjänster som främjar och stöder inte- gration ordna

- 1) vägledning, rådgivning och information,
- 2) introduktion i samhället och samhällslivet,
- 3) undervisning i finska eller svenska,
- 4) åtgärder jämställbara med Arbetskraftspoli- tisk vuxenutbildning och Arbetskraftsåtgärder,
- 5) undervisning i läs- och skrivkunnsighet samt undervisning som kompletterar den grund- läggande utbildningen,
- 6) tolkning,
- 7) åtgärder och tjänster som främjar jämlik- het och likställdhet,
- 8) åtgärder och tjänster som påkallas av spe- cialbehov bland minderåriga invandrare,
- 9) åtgärder och tjänster för grupper som behö- ver särskilt stöd,

10) andra åtgärder och tjänster som stöder in- vandrare att på egen hand skaffa sig de kunska- per och färdigheter som behövs i samhället.

När åtgärder och tjänster ordnas skall hänsyn tas till barnets bästa.

7 a §

Program för integrationsfrämjande

I syfte att främja och stödja invandrades inte- gration utarbetas ett program för integrations- främjande. Programmet innehåller en plan för åtgärder, tjänster, samarbete och ansvar som främjar och stöder integration samt för beaktan- det av invandrades behov när andra tjänster och åtgärder i samhället planeras och ordnas. Pro- grammet omfattar också främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer och före- byggande av diskriminering.

Kommunen svarar för att programmet för in- tegrationsfrämjande utarbetas, verkställs, ut- vecklas och för att programmets genomförande och verkningar följs upp. Arbetskraftsbyrån och vid behov andra myndigheter skall på initiativ av kommunen delta i utarbetandet och verkställig- heten av programmet i fråga om sitt eget verk- samhetsområde. Invandrare, i kommunen verk- samma medborgarorganisationer, arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer och andra instan- ser skall höras när programmet för integrations- främjande utarbetas och verkställs.

Åtgärderna och tjänsterna planeras så att in- vandrades integration med hjälp av dem kan främjas och stödjas effektivt och i rätt tid.

8 §

Ersättning för kostnader som orsakas av flyk- tingar

Om en kommun har utarbetat eller förbinder sig att för invandrare utarbeta ett program för in- tegrationsfrämjande i enlighet med 7 a §, ersät- ter Arbetskrafts- och näringscentralen kommu- nen för kostnaderna för mottagandet av flykting- ar inom ramen för statsbudgeten.

10 §

Integrationsplan

Integrationsplanen är en personlig plan för invandraren i fråga om de åtgärder och tjänster som avses i 7 § och som främjar och stöder invandrarens möjligheter att inhämta tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, andra kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samt som främjar och stöder invandrarens möjligheter att delta i samhällslivet. I integrationsplanen beaktas också de åtgärder och tjänster som främjar och stöder integrationen av invandrarens familj.

Integrationsplanen kan även inbegripa grundstudier och yrkesinriktade studier, gymnasiestudier, utbildning som leder till högskoleexamen samt fortbildning och vidareutbildning.

Arbetskraftsbyrån beslutar huruvida de integrationsfrämjande åtgärder enligt 1 och 2 mom. vilka anvisas invandraren specificerat och vilka ordnats av kommunen eller av invandraren på eget initiativ i fråga om en enskild åtgärd kan jämföras med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som avses i 6 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) eller med de arbetsmarknadsåtgärder som avses i 8 kap. För att en åtgärd skall kunna jämföras måste den främja invandrarens integration och förbättra dennes möjligheter att få arbete. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för jämförelse kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Rätt till integrationsplan

Rätt till integrationsplan har varje i Finland bosatt invandrare som är arbetslös och i enlighet med 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice registrerad i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning eller som får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997). Integrationsplanen för invandrare ersätter den jobbsökarplan som avses i 5 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

En invandrare under 18 år som inte enligt 1 mom. har rätt till en integrationsplan skall erbjudas möjligheten att en plan utarbetas, om invandraren själv eller föräldrarna begär det eller om kommunens myndigheter anser att invandraren har nytta av de tjänster och åtgärder som överenskomms i integrationsplanen.

Rätten till integrationsplan varar tre år från det att invandrarens första hemkommun fördes in i befolkningsdatasystemet. Den tid invandraren har rätt till en plan kan förlängas med högst två år, om det är nödvändigt för förvärvande av läs- och skrivkunighet eller fullgörande av lärokursen för den grundläggande utbildningen eller på grund av invandrarens ålder, handikapp eller sjukdom eller behov orsakade av barnskyddsåtgärder, för att möjliggöra tid som motsvarar moderskaps- eller faderskapsledighet eller av någon annan likvärdig grundad anledning. Rätten till en plan förlängs också av den tid invandraren inte har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt 3 kap. 4 § 3 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

11 a §

Utarbetande av integrationsplan

Invandraren, kommunen och arbetskraftsbyrån gör tillsammans upp en integrationsplan. Om invandraren inte är i behov av kommunens socialservice, kan invandraren och arbetskraftsbyrån göra upp planen tillsammans.

Om invandraren inte enligt 2 a § i lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetslös arbetssökande, gör invandraren och kommunen tillsammans upp planen.

Den myndighet som invandraren gör upp integrationsplanen med skall informera invandraren om det myndighetsansvar som följer av planen och de anknytande åtgärderna samt om invandrarens rättigheter och skyldigheter.

Integrationsplanen skall utarbetas senast när klienten har varit arbetslös eller fått utkomststöd utan avbrott i två månader eller när det har gått två månader efter det att den begäran om utarbetande av en integrationsplan som avses i 11 § 2 mom. framställdes. Målet skall vara att

invandraren anvisas till en integrationsfrämjande och stödjande åtgärd inom en månad efter det att planen gjordes upp.

11 b §

Ändringar i integrationsplanen, planens varaktighet och avbrott i planen

Förhandlingar om ändringar i integrationsplanen, dess varaktighet och fortsättande av en avbruten plan förs mellan invandraren och de myndigheter som deltagit i utarbetandet av planen. Planen kan anses avbruten en månad efter det att invandraren har fått stadigvarande sysselsättning i heltidsarbete eller företagsverksamhet eller inlett heltidsstudier som leder till ett yrke eller en examen.

Beslut om ändringar i integrationsplanen för en invandrare som är kund vid Arbetskraftsbyrån, om planens varaktighet och om avbrott i planen fattas av Arbetskraftsbyrån och i fråga om en invandrare som avses i 11 a § 2 mom. av kommunen.

Överenskommelse om fortsättande av en avbruten plan för en invandrare som på nytt registreras som arbetslös arbetssökande skall, under de förutsättningar som anges i 11 § 1 och 2 mom., ingås senast en vecka efter det att invandraren har registrerats i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

12 §

Integrationsstöd

Invandraren har rätt till integrationsstöd för samma tid som han eller hon har rätt till en integrationsplan med stöd av 11 och 11 b §.

22 §

Utkomststöd

Förläggningar kan som utkomststöd bevilja personer som ansökt om asyl i Finland och personer som ansökt om tillfälligt skydd ersättning för kostnaderna för återresan till utgångslandet eller till sitt hemland, om de inte har beviljats uppehållstillstånd eller om de återtar sin ansökan och frivilligt avlägsnar sig ur landet.

44 §

Besvärsförbud

I ett beslut av Arbetskraftsbyrån som avses i 10 § 3 mom. får ändring sökas genom besvär endast i samband med huvudsaken.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 12 december 2005